

یک حرکت تاریخی انقلابیون تورکمن

(تغییر نام شهر بندرشاه به بندر تورکمن)

در روزهای اوجگیری مبارزات ضد دیکتاتوری مردم سراسر ایران در سال پنجاه و هفت، تورکمنها نیز در راستای تأمین عدالت و برابری، احیاء حقوق سرکوب شده شان و نیز بازیسگیری اراضی غصبی شان توسط عوامل دربار، فعالانه در قیام بهمن شرکت کردند. که ما بتدریج در روزشمار حوادث آن روزها بدان خواهیم پرداخت.

مهمترین واقعه ای که آن روزها اتفاق افتاد اقدام شجاعانه انقلابیون تورکمن در برافکندن نام تحمیلی بندرشاه و تغییر آن به بندرتورکمن بود. گرچه عوامل نوظهور اسلامی سعی میکردند که نام شهر را به بندر اسلام تبدیل کنند ولی مقاومت قاطعانه "شورای انقلابیون تورکمن- بندرتورکمن" برهبری شهید جلیل اراضی و ح ق، سبب شد که مردم یکپارچه تابلوی تحمیلی را کنده بجای آن شهرشان را با نام جدید آرستند. جالب توجه است که به منظور پشتیبانی از این خواسته مردم بندرتورکمن، بیش از پنج هزار تورکمن از آق قالا به بندر آمد. در مقر شهردار "استاد انقلابیون تورکمن" ایجاد گردید. در آن مقطع تورکمنها خواسته های خویش را مبنی تغییر نام شهر، تدریس زبان تورکمنی، ایجاد شورای انقلابیون و مهمتر از همه خودمختاری برای ترکمنستان ایران اعلام کردند که در مطبوعات مرکزی منعکس گردید.

درخواست های ترکمن ها

بندر ترکمن (بندر شاه سابق) - پانزدهمزار ترکمن ملی اجتماعی خواهان خودمختاری شدند	تدریس زبان ترکمنی در مدارس ، تغییر نام بندر شاه به بندر ترکمن ، ایجاد شورای انقلابیون ، انتخاب روسای ادارات بانظرشورای انقلاب و خود مختاری برای ترکمنستان از جمله خواسته های آنان است .
ترکمن ها بدنبال اجتماع خود، در خیابانهای شهر دست به راهپیمایی زدند و در پایان خواسته های خود را طی قطنامه ای اعلام کردند .	ترکمن ها همچنین خواسته های مردم کردستان را تأیید کردند .

عوامل کمیته انقلاب اسلامی به تحریک زمیندار غاصب طانی، هوشنگ و علیجان محبتی بسوی مردم بی دفاع آتش گشودند و اولین بار دست شان را بخون مردم تورکمن آلودند. طبق اخبار مندرج در مطبوعات آن دوره سه نفر کشته و بیش از سیزده تورکمن زخمی شدند.

افراد کمیته اسلامی در ترکمن قلا «بندر شاه سابق»

۱۶ مبارز را کشته و مجروح کردند.

بازار گنبد تعطیل عمومی بمدت یک هفته اعلام شد. در جریان راهپیمائی مسالمت آمیز، یک هواپیمای فانتوم به پرواز در آمد که موجب وحشت گروهی از مردم شد. نیروهای متوقفی غیر ترکمن گنبد، "ترکمن قلا" و "آق قلا" پشتیبانی کامل خود را از خواستهای بحق خلق ترکمن اعلام داشتند. همچنین نظامیان انقلابی ترکمن خواستار ایجاد ارتش خلقی شدند و اعلام داشتند که فقط حاضرند در ترکمن صحرا خدمت کنند. تحصن و اعتراض در "آق قلا" (پهلوی دژ سابق) و گوموش دژه (گمیشان سابق):

فرزادان نفرات ترکمنهای "آق قلا" برای اعتراض به برخورد ضد انقلابی ترکمن قلا دست به تحصن زدند و خواهان رسیدگی فوری به وقایع ترکمن قلا شدند. خلق ترکمن گوموش دژه نیز حمله افراد مسلح کمیته اسلامی ترکمن قلابه ترکمنهای بی دفاع را قاطعانه محکوم کرد. ضنادان آق قلا و گوموش دژه سلاحهای موجود به نفع خلق زحمتکش ترکمن مصادره شد.

در پی راهپیمائی عظیم ۳۰۰۰۰ نفری ترکمن ها جهت طرح خواستهای به حق خود در روز ۱۹ اسفند برخوردی بین ترکمنها و افراد کمیته اسلامی رخ داد. در این درگیری سه نفر کشته و ۱۳ نفر مجروح شدند. حال سه نفر از زخمیها نیز وخیم است. بدنبال این حادثه از سوی کانون فرهنگی و سیاسی خلق ترکمن دعوتی برای یک راهپیمائی در روز ۲۰/۱۲/۵۷ در گنبد کاووس (سابق) بعمل آمد. در این راهپیمائی عظیم ۶۰۰۰۰ نفر شرکت کردند. برخورد ضد انقلابی افراد مسلح کمیته اسلامی با مردم بی دفاع در ترکمن قلا را بنسبت محکوم کردند و خواستار سانسائی و محاکمه عاملان جنایت شدند. همچنین در تمام ادارات و مراکز آموزشی و

دار و دسته چنانیکاران حسین صفانیان، اقمعلی نجف لونی وقتی با خشم و غضب تورکمنها روبرو می شوند، فرار را بر قرار ترجیح داده گم و گور می شوند. ولی آنچه که باقی ماند، برسمیت شناساندن نام شهر با هویت تورکمنی است و این مایه غرور همه تورکمنهاست.

سه شنبه ۲۲ اسفند ماه ۱۳۵۷

۳

نام «بندر شاه» تغییر کرد

بندر ترکمن (بندر شاه) - خدیو نگار اطلاعات

در جلسه‌ای که در محل کمیته انقلاب بندر شاه با حضور آیت‌الله امامی نماینده امام خمینی در مازندران، آیت‌الله همزیه، نماینده تراکمه و گروهی از علما تشکیل شد تغییر نام این شهر به بندر ترکمن، به تصویب رسید.

بیش از ۵ هزار ترکمن از هفت قلمه (پهلو بیز) بمنظور پشتیبانی از تراکمه بندر ترکمن وارد این شهر شدند و در خیابانها به راه پیمائی پرداختند.

این عده ضمن اجتماع در مقابل شهرداری از انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی، دولت بازرگان و خواستهای ۱۲ گانه تراکمه حمایت کردند.

ای کاش در آن روزها بجای برخی اقدامات چپ روانه و چریکی، اقداماتی از این دست می شد و بار هویت ملی را وزین تر میکرد. مثلاً با اصرار بر اینکه نام حقیقی شهر مرکزی تورکمنها، گرگان است، نه گنبد قابوس (نام گرگان را در زمان رضا شاه به شهر استرآباد بخشیدند) و در راستای بازگرداندن آن اقدام و پافشاری می شد، اگر این خواسته عملی میشد بجای اینکه تمامی افتخارات مردم گرگان (در عربی جرجان) بیهوده نصیب استرآبادی ها نمی شد و بخود ساکنان این شهر تعلق میگرفت.

و از همه مهمتر کاشکی در راستای تشکیل استانی بنام تورکمن پافشاری می شد که ملت ما در بین چند استان تقسیم نشده و یا تابعه شهرهای فارس نشین نمی شد.

آقمیرات گورگنلی

ششم فوریه ۲۰۱۰